

dets overvejelser henvises til 1998-betænkningen, s. 54-55 og 58-60.

9.3.3.1.1. Til fordel for at opretholde den nuværende klageordning er det i Straffelovrådet anført, at der ikke er behov for at udvide klageordningen, bl.a. fordi der allerede er mulighed for at klage til Folketingets Ombudsmand. Endvidere er der som led i gennemførelsen af den nye ombudsmandslov sket en intensivering af ombudsmandens inspektionsvirksomhed for så vidt angår fængsler og arresthuse. Desuden er det også efter den gældende klageordning muligt at få prøvet kriminalforsorgens afgørelser ved domstolene, jf. grundlovens § 63.

Som begrundelse for at udvide klageordningen er det nævnt, at det kan være vanskeligt at udnytte klageadgangen efter grundlovens § 63, idet denne klageadgang forudsætter, at den indsatte udtager stævning mod Justitsministeriet efter retsplejeloven. Endvidere antages domstolene alene at kunne efterprøve afgørelsens lovmæssighed, dvs. spørgsmålet om, hvorvidt afgørelsen har hjemmel i loven og er truffet ud fra saglige hensyn. Der foretages således ikke en efterprøvelse af hensigtsmæssigheden af det skøn, afgørelsen bygger på. Endelig kan en udvidelse af klageordningen - for nogle af sagernes vedkommende - anføres at falde i tråd med nyere tendenser i lovgivningen i retning af at udvide mulighederne for at få efterprøvet visse særligt indgribende afgørelser af myndigheder, der er uafhængige af det almindelige forvaltningsapparat.

Straffelovrådet har efter en samlet vurdering fundet, at retssikkerhedsmæssige grunde taler for, at *den administrative klageordning* udbygges, så der gives indsatte udvidet mulighed for at påklage visse særligt indgribende afgørelser vedrørende straffuldbyrdelsen til en myndighed uden for kriminalforsorgen. Rådet er endvidere enig med arbejdsgruppen i, at indførelse af en yderligere klagemulighed inden for Justitsministeriets område næppe fuldt ud vil tilgodese de hensyn, der danner grundlag for at udvide klageadgangen. Rådet har på den baggrund også samlet sine overvejelser om fordele og ulemper ved henholdsvis en nævn- og en domstolsordning.

9.3.3.1.2. Til støtte for indførelse af *et klagenævn* har arbejdsgruppen fremhævet, at det er ønskeligt, at afgørelser vedrørende fuldbyrdelse af straf efterprøves af personer med særlig kriminalforsorgsmæssig indsigt, og at en sådan indsigt kan sikres i et nævn gennem dets særlige sammensætning. Endvidere må man gennem et landsdækkende nævn antages at have bedre mulighed for at sikre en ensartet behandling af sager fra sammenlignelige afsoningsinstitutioner end

gennem domstolskontrol, der udøves af forskellige byretter. Desuden kan den hurtige sagsbehandling, som arbejdsgruppen finder ønskelig og nødvendig ved afgørelser inden for straffuldbyrdelsens område, gennemføres ved et nævn.

Formanden for nævnet bør efter arbejdsgruppens opfattelse være dommer. I øvrigt bør nævnet sammensættes af repræsentanter for kriminalforsorgen og af advokater med stor erfaring som forsvarere i straffesager eller andre repræsentanter for de indsatte.

Til støtte for at *udvide domstolskontrollen* anfører arbejdsgruppen bl.a., at domstolene er vant til at træffe eller efterprøve afgørelser af særligt indgribende karakter over for enkeltpersoner, og at de fleste afgørelser, der kan blive tale om at efterprøve, jf. pkt. 9.3.4. nedenfor, vedrører varigheden eller intensiteten af frihedsberøvelsen, hvilket er et centralt domstolsanliggende. Endvidere vil mange af de omhandlede afgørelser skulle træffes på grundlag af en vurdering af risiko for ny kriminalitet eller andet misbrug af en lempelig afsoningsform, dvs. vurderinger, der er velkendt område for domstolene.

Arbejdsgruppen antager, at en domstolsordning vil være billigere end en nævnsordning, idet afhøringer vil kunne ske lokalt i byretterne. Endvidere kan den nødvendige kriminalforsorgsmæssige indsigt sikres ved, at sagerne indbringes for domstolene af Direktoratet for Kriminalforsorgen, og ved, at afgørelserne træffes på grundlag af partsprocedure i retten mellem medarbejdere fra direktoratet og den dømte og vedkommendes forsvarer. Den fornødne ensartethed kan opnås gennem adgangen til at indbringe byrettens afgørelser for landsretterne og eventuelt Højesteret.

Arbejdsgruppen finder også, at domstolene kan sikre den fornødne hurtige sagsbehandling. I særlig hastende tilfælde må domstolene endog antages at have bedre mulighed for hurtig berømmelse end et landsdækkende nævn.

Et flertal i arbejdsgruppen (10 medlemmer) foreslår bl.a. på den anførte baggrund, at klageadgangen udvides i form af en domstolsordning. Enkelte medlemmer forudsætter herved, at sagerne sikres en hurtig berømmelse, behandling og afgørelse. Et mindretal (1 medlem) foreslår, at der oprettes et landsdækkende klagenævn bestående af tre medlemmer og med en dommer som formand samt yderligere to medlemmer, der repræsenterer henholdsvis kriminalforsorgen og erfarne forsvarsadvokater eller andre repræsentanter for de indsatte.

Ud over de hensyn, der er nævnt af arbejdsgruppen til støtte for at udvide domstolskontrollen, peger *Straffelovrådet* på, at der hos befolkningen må antages at